

ODDELEK 1: IDENTIFIKACIJA SNOVI / ZMESI IN DRUŽBE / PODJETJA

1.1. Identifikator izdelka

Trgovsko ime: **Baumit StarContact Light White**
 Registracijska številka: se ne uporablja (mešanica)
 UFI: DXC1-P0M8-300Y-KT21

1.2. Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Pripravljeno, mineralno, praškasto lepilo in armirna masa za ročno in strojno obdelavo. Pri končni uporabi se izdelki, ki vsebujejo cemente, uporabljajo za izdelavo gradbenih materialov in elementov tako za industrijske / profesionalne uporabnike (strokovnjaki v gradbeništvu) kot tudi za zasebne končne uporabnike. Pri tem se izdelke, ki vsebujejo cemente, zmeša z vodo, homogenizira in predela v željen gradbeni material in gradbeni element. Tovrstni postopki za predelavo zahtevajo ustrezno ravnanje s suhim (prah) in z vodo pomešanim materialom (cementna pasta, malta ali beton in podobni izdelki).

PROC	Identificirana uporaba	Proizvodnja/ izdelava	Profesionalna/ industrijska uporaba
		hidravličnih veziv in gradbenih materialov	
2	Uporaba v zaprtih, kontinuiranih procesih z občasno kontrolirano izpostavljenostjo npr. industrijska ali profesionalna proizvodnja hidravličnih veziv	X	X
3	Uporaba v zaprtih šaržnih procesih npr. industrijska ali poklicna proizvodnja betona	X	X
5	Mešanje ali homogenizacija v šaržnih procesih za izdelavo zmesi in izdelkov npr. industrijska ali poklicna proizvodnja betonskih prefabrikatov	X	X
7	Industrijsko brizganje npr. industrijska uporaba mokrih suspenzij hidravličnih veziv z brizganjem		X
8a	Prenos snovi ali zmesi (polnjenje / praznjenje) iz / v posode / velike vsebnike na nenamenskih napravah npr. uporaba cementa v vrečah za pripravo malte		X
8b	Prenos snovi ali zmesi (polnjenje / praznjenje) iz / v posode / velike vsebnike na namenskih napravah npr. polnjenje silosov, tovornjakov in cistern v cementarni	X	X
9	Prenos snovi ali zmesi v majhne vsebnike npr. polnjenje cementa v vreče v cementarni - linija	X	X
10	Nanašanje z valjčkom ali pleskanje npr. izdelkov za izboljšanje stika med površino in zaključnim izdelkom		X
11	Neindustrijsko brizganje npr. profesionalna uporaba mokrih suspenzij hidravličnih veziv z brizganjem		X
13	Obdelava izdelkov s pomakanjem in vlivanjem npr. zaščita gradbenih proizvodov, s premazom za izboljšanje učinkovitosti izdelka		X
14	Proizvodnja zmesi ali izdelkov s tabletiranjem, stiskanjem, ekstruzijo, peletiranjem npr. proizvodnja talnih oblog	X	X

PROC	Identificirana uporaba	Proizvodnja/ izdelava	Profesionalna/ industrijska uporaba hidravličnih veziv in gradbenih materialov
19	Ročno mešanje s tesnim stikom in le z osebno varovalno opremo npr. mešanje mokrega hidravličnega veziva na gradbišču		X
22	Potencialno zaprta obdelava mineralov / kovin pri povišani temperaturi v industrijskem območju npr. proizvodnja opek		X
26	Uporaba trdnih anorganskih snovi na sobni temperaturi npr. mešanje mokrih hidravličnih veziv	X	X

*Postopki so kategorizirani in razvrščeni v skladu z ECHA smernicami R 12 (ECHA-2010-G-05).
 Ostale uporabe, ki niso omenjene zgoraj, so odsvetovane.*

1.3. Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

Ime podjetja: Baumit d.o.o.
 Naslov: Dobrave 12, 1236 Trzin, Slovenija
 Telefon: 00386 1 236 37 60
 E-pošta: urban.prevorcnik@baumit.si

1.4. Telefonska številka za nujne primere

Center za obveščanje: 112

Center za zastrupitve v Sloveniji:
 Center za klinično toksikologijo in farmakologijo pri UKC Ljubljana Zaloška 7, 1000 Ljubljana
 Telefon: (01) 522 52 83 e-pošta: gp.ukc@kclj.si spletna stran: <https://www.kclj.si>

ODDELEK 2: DOLOČITEV NEVARNOSTI

2.1. Razvrstitev snovi ali zmesi

Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) Št. 1272/2008 (CLP)

Razred nevarnosti	Kategorija	Stavki o nevarnosti
Draženje kože	2	H315: Povzroča draženje kože.
Hude poškodbe oči/ draženje oči	1	H318: Povzroča hude poškodbe oči.
Alergijski odziv kože	1B	H317: Lahko povzroči alergijski odziv kože.
STOT – Enkratna izpostavljenost, draženje dihalnih poti	3	H335: Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

2.2. Elementi etikete

Piktogram:
 Opozorilna beseda: **NEVARNO**

Stavki o nevarnosti

- H315 Povzroča draženje kože.
 H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.
 H318 Povzroča hude poškodbe oči.
 H335 Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

Previdnostni stavki

- P102 Hraniti zunaj dosega otrok.
 P280 Nositi zaščitne rokavice/ zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz/opremo za varovanje sluha/...
 P305+P351+P338+P310 PRI STIKU Z OČMI: Previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem. Takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE/zdravnika.
 P302+P352+P333+P313 PRI STIKU S KOŽO: umiti z veliko vode. Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
 P261+P304+P340+P312 Preprečiti vdihavanje prahu. PRI VDIHAVANJU: prenesti osebo na svež zrak in jo pustiti v udobnem položaju, ki olajša dihanje. Ob slabem počutju pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE/zdravnika.
 P501 Odstraniti vsebino/posodo skladno z veljavno nacionalno zakonodajo.

Vsebuje: Portland cement, Hidrirano apno.

Dodatne informacije: Ni dodatnih informacij.

2.3. Druge nevarnosti

Mešanica ne vsebuje sestavin, ki veljajo za obstojne, bioakumulativne in strupene (PBT) ali zelo obstojne in zelo bioakumulativne (vPvB) na ravneh 0,1 % ali več.

Izdelek ne vsebuje sestavin, za katere velja, da imajo lastnosti endokrinih motilcev v skladu s členom 57(f) REACH ali Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2100 ali Uredbo Komisije (EU) 2018/605 na ravni ≥ 1 mas. %.

Ko cement v izdelku reagira z vodo, nastane močna alkalna raztopina. Zaradi visoke alkalnosti lahko izdelek povzroči draženje oči in kože ter opekline.

Prav tako lahko izdelek povzroči alergijsko reakcijo pri posameznikih zaradi vsebnosti topnega kroma (VI).

Kadar je potrebno, je cementu dodano sredstvo za znižanje vsebnosti topnega kroma (VI) pod mejo 0,0002%.

ODDELEK 3: SESTAVA / PODATKI O SESTAVINAH

3.1. Snovi

Se ne uporablja.

3.2. Zmesi

Mešanica iz cementa z nizko vsebnostjo kroma po Direktivi 2003/53/ES, agregatov, mineralnih lahkih dodatkov in dodatkov.

Snov	Identifikator	Mas. %	Razvrstitev sklada z Uredbo CLP	Pikogram
Portland cement	EC št.: 266-043-4 CAS št.: 65997-15-1 Reg. št.: Izjema	40-45	Eye Dam. 1 / H318 Skin Irrit. 2 / H315 STOT SE 3 / H335 Skin Sens. 1B / H317	

VARNOSTNI LIST
Baumit StarContact Light White
v skladu s Prilogo II Uredbe (ES) 1907/2006 (REACH),
Uredbo (ES) 1272/2008 in Uredbo (ES) 878/2020

Datum priprave: 16.09.2019
Sprememba: 02.02.2024
Verzija: 2

Stran 4 od 21

Hidrirano apno	EC št.: 215-137-3 CAS št.: 1305-62-0 Reg. št.: 01-2119475151-45-xxxx	≤ 3	Eye Dam. 1 / H318 Skin Irrit. 2 / H315 STOT SE 3 / H335	

Cement je zmes in kot tak ni predmet REACH registracije, ki je obvezna za snovi.

Cementni klinker je snov, vendar je izvzet iz registracije v skladu s členom 2.7 (b) in Priloga V.10 Uredbe REACH.

Dodatne informacije

SCL/M-faktor/ATE: se ne uporablja.

Nano oblika: se ne uporablja.

ODDELEK 4: UKREPI ZA PRVO POMOČ

4.1. Opis ukrepov za prvo pomoč

Splošni napotki

Takojšnje ukrepanje. Izogibajte se stiku z vlažno mešanico. Ob nezgodi ali slabem počutju takoj poiškati zdravniško pomoč. Po možnosti pokazati etiketo. Ponesrečenca takoj umakniti iz mesta nesreče in mu odstraniti kontaminirano obleko. Nezavestnemu ponesrečencu ničesar dajati za jesti ali piti. V primeru, da je ponesrečenec nezavesten ga obrniti na bok in poskrbeti za prehodnost dihalnih poti. Če ne diha, pričeti z oživiljanjem (umetno predihavanje z dihalno masko ali z ročno metodo). UMETNEGA DIHANJA NE IZVAJATI USTA NA USTA!

Po stiku z očmi

Ne drgnite oči, ker lahko dodatno mehansko poškodujete roženico. Odstranite kontaktne leče, če jih uporabljate. Nagnite glavo v smeri poškodovanega očesa, odprite veko (e) na široko in takoj temeljito izpirajte oko(či). Oko izpirajte s čisto vodo vsaj 20 minut, da odstranite vse delce. Izogibajte se spiranju delcev v nepoškodovano oko. Če je mogoče, uporabite fiziološko raztopino (0,9% NaCl). Obrnite se na specialista medicine dela ali očesnega specialista. V bližini mora biti na voljo tekočina za izpiranje oči ali varnostna prha.

Po stiku s kožo

Kožo takoj temeljito sprati z veliko količino vode in mila. Odstranite kontaminirana oblačila, obutev, ure, itd. in jih temeljito očistite pred ponovno uporabo. Poiščite zdravniško pomoč v vseh primerih draženja.

Po vdihavanju

Prizadeto osebo premestiti na svež zrak. V primeru trajajočih težav poiškati zdravniško pomoč. Prah iz grla in nosne votline se sčisti spontano. Pojdite k zdravniku, če draženje ne preneha, se razvije pozneje ali če nelagodje, kašelj ali drugi simptomi ne prenehajo.

Po zaužitju

Prizadetemu usta sprati z vodo in mu dati piti veliko vode v majhnih požirkih. Ne izzvati bruhanja. Takoj poiškati zdravniško pomoč.

Napotki za zdravnika

Ni znanih dolgotrajnih učinkov.

4.2. Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Oči

Stik z mešanico (v suhem ali vlažnem stanju) lahko povzroči takojšnje in morda tudi dolgotrajne posledice.

Koža

V primeru dolgotrajnega stika mešanice z vlažno kožo (zaradi potenja ali vlage v zraku) ima lahko dražilni učinek. Stik vlažne mešanice s kožo lahko povzroči draženje, dermatitis ali resne poškodbe kože. Za nadaljnje informacije glej vir (1).

Vdihavanje

Ponavljajoče vdihavanje večjih količin prahu v daljšem časovnem obdobju poveča tveganje pljučnih obolenj.

Okolje

Pri normalni uporabi mešanica ni nevarna za okolje.

4.3. Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

Sledite navodilom, ki so podana v točki 4.1. Ko se obrnete na zdravnika, vzemite ta VL s seboj. Kemijske poškodbe oči lahko zahtevajo daljše izpiranje. Takoj se posvetujte, po možnosti z oftamologom. Morebitne opekline na koži je potrebno oskrbeti kot termične opekline po dekontaminaciji. Pri morebitnem izpiranju želodca je priporočljiva endotrahealna in/ali ezofagealna kontrola. Snov lahko pri zaužitju ali bruhanju pride v pljuča in lahko povzroči poškodbo pljuč. Ni specifičnega protistrupa (antidota). Zdravnika seznaniti z vzrokom poškodbe. Zdravljenje je simptomatično (dekontaminacija vitalnih funkcij).

ODDELEK 5: PROTIPOŽARNI UKREPI

5.1. Sredstva za gašenje

5.1.1 Ustrezna sredstva za gašenje

Izdelek v dobavljenem stanju ali zamešanem stanju ni gorljiv. Gasilna sredstva in ukrepe je treba prilagoditi požaru v okolici.

5.1.2 Neustrezna sredstva za gašenje

Niso znana.

5.2. Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

Ni podatka.

5.3. Nasvet za gasilce

Izdelek ne gori. Uporaba posebne zaščitne opreme za gasilce ni potrebna.

5.3.1 Varovalna oprema za gasilce pri gašenju ognja v okolici

Zaščitna gasilska obleka (SIST EN 469:2020) s čelado (SIST EN 443:2008), zaščitne rokavice (SIST EN 659:2003+A1:2008/AC:2009), obutev (SIST EN 15090:2012), ki je dobro zatesnjena z obleko, in avtonomni dihalni aparat z lastnim dotokom zraka (SIST EN 137:2006). Če to ni na razpolago, je potrebno nositi popolnoma kemijsko odporna oblačila z avtonomnim dihalnim aparatom in gasiti iz oddaljenega mesta. Zaščitna oprema za čiščenje po požaru ali v odsotnosti požara je navedena v oddelku 8.

ODDELEK 6: UKREPI OB NENAMERNIH IZPUSTIH

6.1. Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

6.1.1 Za neizučeno osebo

Preprečiti stik z očmi in kožo. Upoštevati osebne previdnostne ukrepe v oddelku 8. Upoštevati ukrepe za varno ravnanje v oddelku 7. V zgradbah zagotoviti izsesavanje prahu, da se koncentracija prahu zmanjša na minimum. Vzdržujte koncentracijo prahu na minimalni ravni. Nezaščiteni osebje zadržite na varni razdalji.

6.1.2 Za reševalce

Ni posebnih napotkov. Enako kot v točki 6.1.1.

6.2. Okoljevarstveni ukrepi

Mešanico hraniti na suhem. Preprečiti nastajanje prahu (proizvod pokriti). Preprečiti izpust v kanalizacijo, vodna zajetja, podtalnico in vodotoke (povečuje pH-vrednost).

6.3. Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Suh material mehansko pobrati ter zbrani material vrniti v prvotno embalažo. Kasnejša uporaba je mogoča. Za čiščenje uporabiti suhe postopke kot na primer sesanje (prenosne naprave z visoko učinkovitimi filtrirnimi sistemi (EPA in HEPA filtri, SIST EN 1822-1:2019 ali ekvivalentne tehnike), ki ne povzročajo prašenja. Med čiščenjem preprečiti prepih. Če pri čiščenju pride do prašenja, je obvezna uporaba osebne zaščitne opreme. Preprečiti vdihovanje in stik s kožo. Mešanico materiala z vodo pustiti, da se strdi in ustrezno odstraniti.

Druga možnost je z brisanjem prahu, mokrim pometanjem ali z uporabo vodnih razpršil ali curkov (fina meglica, da se prepreči prašenje v zraku) in odstranitev izdelka. Če to ni mogoče, odstranite izdelek z vodo. Ko mokro čiščenje ali vakuumsko čiščenje ni mogoče in je mogoče le suho čiščenje s ščetkami, zagotovite, da delavci nosijo ustrezno osebno varovalno opremo in preprečite širjenje prahu. Izogibajte se vdihavanju izdelka in stiku s kožo. Rzsut material spravite v posodo. Kasnejša uporaba je dovoljena. Pred odstranitvijo je potrebno izvesti solidifikacijo, kot je opisano v ODDELKU 13.

6.4. Sklizevanje na druge oddelke

Ravnajte v skladu z opisom v oddelkih 4, 8, 10, 11, 12 in 13.

ODDELEK 7: RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE

7.1. Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Preprečiti nastajanje in dvigovanje prahu ter stik z vodo. Z uporabo osebne zaščitne opreme (v skladu z oddelkom 8) preprečiti stik z očmi, kožo in prahom. Pri ravnanju s suho mešanico upoštevati navodila v oddelku 6.3. Pri delu ne jesti, piti ali kaditi. V prašnem okolju nositi zaščitno dihal in tesno prilegajoča očala. Nositi zaščitne rokavice, da se prepreči stik s kožo.

7.1.1 Ukrepi za preprečevanje nastanka aerosolov in prahu

Ne pometajte. Uporabljajte suhe metode, kot so vakuumsko čiščenje ali vakuumsko sesanje, ki ne povzročijo prašenja. Tako imenovani "priročniki o dobrih praksah", kjer so opisane dobre prakse glede varnega ravnanja, so na voljo na: NePSi (<http://www.nepsi.eu/good-practice-guide.aspx>). Te dobre prakse so bile sprejete v socialnem dialogu "Sporazum o zaščiti zdravja in varnosti delavcev glede dobrega ravnanja in uporabe kristaliničnega kremenca ter izdelkov, ki ga vsebujejo" med delojemalci in delodajalci evropskih sektorskih združenj, med katerimi je CEMBUREAU.

7.2. Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdržljivostjo

Proizvod skladiščiti v suhem prostoru (minimalna interna kondenzacija). Izogibati se stiku z vlago, nečistočam in fizičnim motnjam. Proizvod hraniti v originalni posodi ali vreči.

Pakirane proizvode je treba hraniti v zaprtih vrečah dvignjene od tal na hladnem, suhem in zaščitenem prostoru pred čezmernim prepihom, da bi preprečili poslabšanje kakovosti. Vreče morajo biti zložene tako, da so stabilne. Ne uporabljajte aluminijastih posod za shranjevanje ali prevoz mokrih zmesi zaradi nezdržljivosti materialov.

Skladiščnih elementov kot so silosi, kotli in cisterne ne uporabljati brez ustreznih varnostnih ukrepov, ker obstaja nevarnost razsutja ali zadušitve. V teh zaprtih prostorih se lahko material sprime v stene in mostove, ki se lahko nenadno podrejo. Zaradi nezdržljivosti materiala ne uporabljati aluminijastih posod.

Razred skladiščenja (VCI)
 13 Nevnetljive trdne snovi.

7.3. Posebne končne uporabe

Ni nadaljnjih informacij o posebnih končnih uporabah (glej točko 1.2).

ODDELEK 8: NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI / OSEBNA ZAŠČITA

8.1. Parametri nadzora

Direktiva Komisije 2000/39/ES, 2014/113/EU in 2017/164/ES (z vsemi spremembami in prilagoditvami):

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/2021 in 89/2022):

Mejne vrednosti, ki jih je treba upoštevati in nadzorovati na delavnem mestu						
Snov	CAS	MV [mg/m ³]	MV [ppm]	KTV [mg/m ³]	KTV [ppm]	Opomba
Kalcijev dihidroksid (hidrirano apno)	215-137-3	1(A)	/	4(A)	/	Y, EU ⁴
Prah kristalnega kremenca, ki se vdihuje	/	0,05 (A)	/	/	/	EU
Prah alveolarna frakcija	/	1,25 (A)	/	2,5 (A)	/	/
Prah inhalabilna frakcija	/	10 (I)	/	20 (I)	/	/

8.2. Nadzor izpostavljenosti

8.2.1 Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor

Preprečiti nastajanje prahu med rokovanjem, zagotoviti zadostno prezračevanje ali uporabiti zaprte sisteme za ravnanje s proizvodom. Uporabite lokalno odsesavanje zraka ali drug tehnični sistem za zaznavanje prahu in zagotoviti, da je izpostavljenost delavcev pod predpisanimi mejnimi vrednostmi v skladu s SIST EN 14042:2003, SIST EN 689:2018+AC:2019 in SIST EN 482:2021.

Uporaba	PROC*	Izpostavljenost	Tehnična naprava	Učinkovitost
Industrijska proizvodnja / izdelava hidravličnih veziv in gradbenih materialov	2, 3	Trajanje ni omejeno (do 480 minut na izmeno, 5 izmen v tednu)	ni potrebna	-
	14, 26		A) ni potrebna ali B) lokalna prezračevalna naprava	- 78 %
	5, 8b, 9		lokalna prezračevalna naprava	78 %
Industrijske uporabe	2		ni potrebna	-

suhih hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	14, 22, 26	A) ni potrebna ali B) lokalna prezračevalna naprava	- 78 %
	5, 8b, 9	lokalna prezračevalna naprava	78 %
Industrijske uporabe mokrih suspenzij hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	7	A) ni potrebna ali B) lokalna prezračevalna naprava	- 78 %
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14	ni potrebna	-
Profesionalne uporabe suhih hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	2	A) ni potrebna ali B) lokalna prezračevalna naprava	- 72 %
	9, 26	A) ni potrebna ali B) lokalna prezračevalna naprava	- 72 %
	5, 8a, 8b, 14	lokalna prezračevalna naprava	72 %
	19	Prezračevalna naprava ni ustrezna, uporaba le v dobro prezračenih prostorih ali na prostem.	-
Profesionalne uporabe mokrih suspenzij hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	11	A) ni potrebna ali B) lokalna prezračevalna naprava	- 72 %
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19	ni potrebna	-

* PROC - identificirane uporabe, ki so opisane v točki 1.2

8.2.2 Osebni varnostni ukrepi, kot na primer osebna varovalna oprema

Splošno:

Med uporabo ne jesti, piti ali kaditi. Pred odmori in po končanem delu si temeljito umiti roke. Preprečiti stik z očmi in kožo. Upoštevajte normalne higienske varnostne ukrepe. V bližini delovnega območja mora biti na voljo varnostna prha in pipa s curkom vode za spiranje oči (s toplo in hladno vodo). Takoj po delu z materialom naj se delavci umijejo ali stuširajo ali uporabijo preparate za vlaženje kože. Kontaminirano obleko, obutev, ure, itd. očistite pred njihovo ponovno uporabo.

Osebna varovalna oprema:

Poskrbite za zadostno prezračevanje in ustrezno zaščitno opremo, ki naj bo v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o OVO (Ur. l. RS, št. 33/18 in EU Uredbo 2016/425/EU) in Seznamom harmoniziranih standardov za OVO (OJ C 209/15.06.2018) (z vsemi spremembami in dopolnitvami).

Zaščita kože

Uporabite neprepustne, na obrabo in alkalno odporne zaščitne rokavice s SIST EN 407:2020 in/ali SIST EN 388:2016+A1:2019 in/ali SIST EN ISO 374-1:2017/A1:2018 (npr. iz nitrila, znotraj obložene z bombažem z oznako CE, kategorija III).

Minimalna debelina rokavic 0,11 mm/čas preboja 480 min.

Kar zadeva rokavice, so raziskave pokazale, da bombažne rokavice, impregnirane z nitrilom (debelina sloja približno 0,15 mm) zagotavljajo zadostno zaščito v obdobju 480 minut, ob normalni obrabi, ki je lahko odvisna od opravila. Poškodovane ali premočene rokavice vedno zamenjajte takoj. Vedno imejte na voljo rezervne rokavice.

Usnjene rokavice niso primerne, saj prepuščajo vodo in lahko sproščajo spojine, ki vsebujejo krom. Upoštevajte dobaviteljeva navodila glede prepustnosti, debeline in časa prodiranja. Izbor

rokavic mora upoštevati tudi vse druge zahtevane pogoje na delovnem mestu (druge kemikalije, fizikalne zahteve – urezi/predrtje, toplotna zaščita, reakcije na material rokavic, navodila dobavitelja rokavic).

Pri normalni uporabi nositi delovno obleko z dolgimi rokavi (navadna delovna obleka SIST EN ISO 13688:2013/A1:2021) in delovne čevlje SIST EN ISO 20345:2022 ter uporabiti sredstvo za varovanje kože. Obutev je treba zamenjati takoj, ko so opazni znaki poškodb. Obutev je treba redno čistiti in sušiti. Ko je vlažna, je ne smete postavljati blizu vira toplote, da se izognete ostrim temperaturnim spremembam. Zaščitno obleko hranite ločeno. Odstranite kontaminirana oblačila in obutev.

Pri strojnem nanašanju uporabiti kombinezon za enkratno uporabo (SIST EN ISO 13982-1:2005 tip 5, SIST EN 13034:2005+A1:2009 tip 6 (kategorija III), SIST EN 1073-2:2002, SIST EN 1149-5:2018).

V nekaterih primerih, na primer pri uporabi mokrega izdelka ob klečanju ali podobnem, je potrebno nositi nepremočljive hlače ali ščitnike za kolena. Posebno je treba paziti, da moker izdelek ne zaide v čevlje.

Zaščita za oči/obraz

V primeru prašenja ali brizganja nositi tesno prilegajoča očala v skladu s SIST EN ISO 16321-2:2021 in SIST EN ISO 16321-1,3:2022 (oznaka 3; nivo zaščite 2). Vidljivost skozi leče bi morala biti idealna. Zato je treba te dele čistiti vsak dan. Zaščitniki bi morali biti redno dezinficirani po navodilih proizvajalca. Nekateri znaki obrabe so: rumena barva leč, površinske praske leč, itd. V bližini zagotoviti izpiralko za oči.

Zaščita dihal

Pri ročnem nanašanju: ni potrebno. Zagotoviti zadostno zračenje.
 V primeru prekoračitve mejnih vrednosti (npr. med mešanjem) uporabiti polobrazno masko SIST EN 149:2001+A1:2009 s filtrom razredom FFP2 ali FFP3 ali polobrazno ali četrtinsko masko SIST EN 140:1999/AC:2000 s filtrom P2 SIST EN 14387:2021 ali obrazno masko SIST EN 136:1998/AC:2004 s filtrom P2 SIST EN 14387:2021. Dihalna zaščita mora biti usklajena s SIST EN 529:2006.

Uporaba	PROC*	Izpostavljenost	Vrsta zaščite dihal (OVO)	Učinkovitost zaščite dihal - (APF)
Industrijska proizvodnja / izdelava hidravličnih veziv in gradbenih materialov	2, 3	Trajanje ni omejeno (do 480 minut na izmeno, 5 izmen v tednu)	ni potrebno	-
	14, 26		FFP2 ali FFP1	APF = 10 APF = 4
	5, 8b, 9		FFP2	APF = 10
Industrijske uporabe suhih hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	2		ni potrebno	-
	14, 22, 26		FFP2 ali FFP1	APF = 10 APF = 4
	5, 8b, 9		FFP2	APF = 10
Industrijske uporabe mokrih suspenzij hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	7	FFP3 ali FFP2	APF = 20 APF = 10	
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14	ni potrebno	-	
Profesionalne uporabe suhih hidravličnih veziv in	2	FFP2 ali FFP1	APF = 10 APF = 4	

gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	9, 26		FFP3 ali	APF = 20
	5, 8a, 8b, 14		FFP2	APF = 10
	19		FFP3	APF = 20
Profesionalne uporabe mokrih suspenzij hidravličnih veziv in gradbenih materialov (v prostorih, na prostem)	11		FFP3	APF = 20
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		FFP3 ali	APF = 20
			FFP2	APF = 10
			ni potrebno	-

* PROC - identificirane uporabe, ki so opisane v točki 1.2

Dodatne informacije

Delodajalci in samozaposleni so pravno odgovorni za vzdrževanje in izdajo OVO za zaščito dihal in za njihovo pravilno uporabo na delovnem mestu. Zato morajo opredeliti in dokumentirati ustrezno politiko za zaščito dihal, vključno z usposabljanjem delavcev.

Po končanem delu s kemikalijo si obvezno umiti roke. Pri delu ne uživati hrane in pijače. Čim delovno okolje ne ustreza normalnim okoliščinam, je potrebno upoštevati ekstremne okoliščine in poiskati ustrezna navodila za delo. Upoštevati je potrebno Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu in Direktivo Sveta 98/24/ES ter 2014/27/EU (z vsemi spremembami in prilagoditvami).

8.2.3 Toplotna nevarnost

Se ne uporablja (ni smiselno).

8.2.4 Nadzor izpostavljenosti okolja

Zrak:

Upoštevati je potrebno predpise, ki urejajo emisije snovi v zrak. Potrebno je preverjati emisije snovi iz prezračevalnega sistema in delovne procesne opreme, da bi zagotovili skladnost s predpisi o varovanju okolja.

Voda:

Zmes ne sme priti v podtalnico ali v sistem za odvajanje vode. Z izpostavljenostjo je možno povečanje pH-vrednosti. Pri pH-vrednosti nad 9 se lahko pojavijo ekotoksikološki učinki. Odtekač voda, ki je speljana v sistem za odvajanje vode ali v površinske vode ne sme vplivati na pH-vrednost. Upoštevati je potrebno predpise, ki urejajo emisije snovi v vodo.

Tla:

Posebni ukrepi za nadzor emisij v tla niso potrebni za izpostavljenost tal v okolju.

ODDELEK 9: FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

9.1. Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Agregatno stanje	finozrnata zmes z organskimi dodatki, portland cementom in gradbenim apnom
Barva	bela
Vonj	brez vonja
Vonj – mejna vrednost:	ni smiselno, brez vonja
pH	11,5 – 13,5 v mešani obliki in pri pravilni uporabi
Tališče/ledišče	se ne uporablja
Vrelišče	se ne uporablja
Plamenišče	se ne uporablja, trdna snov ni vnetljiva

Hitrost izhlapevanja	se ne uporablja
Vnetljivost (trdno, plin)	negorljiv
Zgornja/spodnja meja eksplozijske meje	se ne uporablja
Parni tlak	se ne uporablja
Parna gostota	se ne uporablja
Temperatura vžiga	se ne vžge
Temperatura samovžiga	se ne vžge
Temperatura razpadanja	se ne uporablja
Topnost v vodi (T = 20°C)	rahla (1,5 g/l)
Relativna gostota	2,8-3,2 g/cm ³ pri 20°C (Portland cement)
Porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda	ni podatkov
Viskoznost	se ne uporablja
Eksplozivne lastnosti	ni eksploziven
Oksidativne lastnosti	ni oksidativen
Lastnosti delcev	nad 5 µm

9.2. Drugi podatki

Nasipna gostota (T=20°C)	cca. 1000 kg/m ³

Kategorije nevarnosti v skladu z GHS

Fizikalne nevarnosti	ni pomembno

Drugi varnostni podatki

Druge varnostne značilnosti	ni pomembno

ODDELEK 10: OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

10.1. Reaktivnost

Alkalno reagira z vodo. Ob stiku z vodo pride do namenske reakcije. Ob tem se zmes strdi in tvori trdno mešanico, ki ne reagira s svojo okolico.

10.2. Kemijska stabilnost

Zmes je stabilna, dokler je hranjena v ustreznem in suhem okolju.

10.3. Možnost poteka nevarnih reakcij

Ni podatka.

10.4. Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Vlažnost: proizvod se z vlago strdi. Reagira alkalno z vodo.

10.5. Nezdružljivi materiali

Eksotermno reagira s kisljinami. Vlažna zmes je alkalna in reagira s kisljinami, amonijevimi solmi in drugimi navadnimi kovinami (aluminij, cink, medenina). Pri reakciji z navadnimi kovinami nastane vodik.

10.6. Nevarni produkti razgradnje

Nevarni produkti razgradnje niso znani.

ODDELEK 11: TOKSIKOLOŠKI PODATKI

11.1. Podatki o toksikoloških učinkih

Podatki za izdelek

V odsotnosti eksperimentalnih podatkov za sam izdelek se nevarnosti za zdravje ocenjujejo glede na lastnosti snovi, ki jih vsebuje, z uporabo kriterijev, določenih v veljavni uredbi za razvrščanje. Zato je treba upoštevati koncentracijo posameznih nevarnih snovi, navedenih v razdelku 3, da se ocenijo toksikološki učinki izpostavljenosti izdelku.

Razvrstitev po CLP (1272/2008/ES, CLP)

Akutna strupenost

Na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena.

Jedkost za kožo/draženje kože

Izdelek je razvrščen v kategorijo 2. Povzroča draženje kože.

Resne okvare oči/draženje

Izdelek je razvrščen v kategorijo 1. Povzroča hude poškodbe oči.

Preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože

Izdelek je razvrščen v kategorijo 1B. Lahko povzroči alergijski odziv kože.

Mutagenost za zarodne celice

Na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena.

Rakotvornost

Na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena.

Strupenost za razmnoževanje

Na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena.

STOT – enkratna izpostavljenost

Izdelek je razvrščen v kategorijo 3. Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

STOT – ponavljajoča izpostavljenost

Na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena.

Nevarnost pri vdihavanju

Na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena.

Podatki za portland cement

Razred nevarnosti	Kat.	Učinek	Referenca – točka 16.4.
Akutna strupenost - dermalno	-	Mejni preizkus, kunec, 24 urna izpostavljenost, 2.000 mg/kg telesne teže - ni smrtnosti. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	(4)
Akutna strupenost - vdihavanje	-	Limitni test, podgana, 5 g/m ³ , ni akutne toksičnosti. Raziskava je izpeljana s portland cementom, glavno sestavino cementa. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	(10)
Akutna strupenost - oralno	-	Na podlagi študij prahu iz cementne peči ni znakov za oralno toksičnost. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	Raziskava po literaturi
Jedkost za kožo/draženje kože	2	Cement na kožo deluje rahlo dražilno. Suhi cement v stiku z vlažno kožo ali koža v stiku z vlažnim ali mokrim cementom lahko povzroči draženje ali vnetje kože, npr. pojav rdečice ali pokanje. Trajen stik v kombinaciji z mehansko obremenitvijo lahko povzroči resne poškodbe kože.	(4) in izkušnje na ljudeh
Hude poškodbe	1	In vitro preizkus je prikazal močan vpliv portland cementa (glavna sestavina	(11), (12) in

Razred nevarnosti	Kat.	Učinek	Referenca – točka 16.4.
oči/draženje		cementa) na roženico. Izračunani »indeks dražljivosti« znaša 128. Direktni stik s cementom lahko povzroči poškodbe roženice, tako zaradi mehanske obremenitve kot zaradi takojšnjega ali kasnejšega draženja ali vnetja. Direktni stik z večjo količino suhega cementa ali razpršenega vlažnega cementa ima lahko posledice različne intenzitete, od rahlega draženja (npr. draženje veznic ali vek) do resnih poškodb oči in oslepitve.	izkušnje na ljudeh
Preobčutljivost kože	1B	Pri nekaterih osebah se lahko po stiku kože z vlažnim cementom pojavijo kožni ekcemi. Ti lahko nastanejo zaradi povišane pH-vrednosti (dražilni kontaktni dermatitis) ali zaradi imunske reakcije z vodotopnim kromom (VI) (alergijski kontaktni dermatitis).	(5), (13)
Preobčutljivost pri vdihavanju	-	Ni pokazateljev za povečano občutljivost dihalnih poti. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	(1)
Mutagenost za zarodne celice	-	Ni pokazateljev za mutagenost zarodnih celic. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	(14), (15)
Rakotvornost	-	Vzročno-posledična zveza med cementom in rakavim obolenjem ni dokazana. Epidemiološke raziskave ne izkazujejo povezanosti izpostavljenosti cementu in rakavimi obolenji. Portland cement po ACGIH A4 ni klasificiran kot rakotvoren za človeka: »materiali, ki jih glede rakotvornosti za človeka zaradi pomanjkljivih podatkov ni možno dokončno razvrstiti. In vitro preizkusi ter preizkusi na živalih niso dali dovoljšnjih podatkov o rakotvornosti, da bi ta material drugače klasificirali.« Portland cement vsebuje več kot 90% portland cementnega klinkerja. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	(1) (16)
Strupenost za razmnoževanje	-	Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.	
STOT enkratna izpostavljenost	3	Izpostavljenost cementnemu prahu lahko vodi do draženja dihalnih poti (grlo, vrat, pljuča). Izpostavljenost nad dovoljeno vrednostjo lahko povzroči kašljanje, kihanje in oteženo dihanje. Poklicna izpostavljenost cementnemu prahu lahko povzroči poslabšanje dihalne funkcije. Čeprav za to trenutno še ni dokazov, je možno sklepati na povezavo med izpostavljenostjo in učinkom.	(1)
STOT ponavljajoča se izpostavljenost	-	Dolgotrajna izpostavljenost cementnemu prahu nad dovoljeno vrednostjo lahko povzroči kašljanje, oteženo dihanje in kronično obstruktivne spremembe dihalnih poti. Pri majhnih količinah ni zaznati kroničnega učinka. Na podlagi priloženih podatkov kriteriji za razvrstitev niso izpolnjeni.	(17)
Nevarnost pri vdihavanju	-	Ni nevarnosti, saj cement ni na voljo v obliki aerosola.	

Podatki za kalcijev dihidroksid

Razred nevarnosti	Kat.	Učinek
Akutna strupenost - dermalno	-	LD50 > 2500 mg/kg telesne teže (OECD 402, kunec). Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Akutna strupenost - vdihavanje	-	Ni podatkov. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Akutna strupenost - oralno	-	LD50 > 2000 mg/kg telesne teže (OECD 425, podgane). Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Jedkost za kožo/draženje kože	2	Na osnovi rezultatov poskusov (in vivo, kunec), je dražilen za kožo.
Hude poškodbe oči/draženje	1	Študije o draženju očesa (in vivo, kunec) so pokazale, da povzročajo hude poškodbe oči.
Preobčutljivost kože	-	Kalcijev dihidroksid ni uvrščen med povzročitelje preobčutljivosti kože, kar temelji na pH vrednosti (visok) in potrebi po kalciju v človeški prehrani. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Preobčutljivost pri vdihavanju	-	Ni pokazateljev za povečano občutljivost dihalnih poti. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Mutagenost za zarodne celice	-	Test na bakterijske reverzne mutacije (Ames test, OECD 471): Negativen. Test kromosomskih aberacij na sesalcih: Negativen. Glede na razširjenost in bistven pomen kalcija ter fiziološko nepomembnost zaradi povečanja pH, ki ga povzroča apno v vodnem mediju, apno očitno nima nobenega genotoksičnega potenciala, vključno z mutagenostjo za zarodne celice. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Rakotvornost	-	Kalcij (dajemo kot Ca-laktat) ni rakotvoren (rezultati poizkusov, podgane). Visok pH Ca(OH) ₂ ne povečuje tveganja za raka. Epidemiološki podatki za človeka potrjujejo, da Ca(OH) ₂ nima rakotvornega potenciala. Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
Strupenost za	-	Kalcij (dajemo kot Ca-karbonat) ni strupen za razmnoževanje (rezultati poizkusov, miš).

Razred nevarnosti	Kat.	Učinek
razmnoževanje		Visok pH ne povečuje tveganje za razmnoževanje. Epidemiološki podatki za človeka potrjujejo, da kalcijev dihidroksid ni strupen za razmnoževanje. Tako v raziskavah na živalih in kliničnih študijah na človeku z različnimi kalcijevimi solmi ni bilo odkritih nobenih vplivov na razmnoževanje ali razvoj. Oglejte si tudi literaturo Znanstvenega odbora za hrano (točka 16.4.). Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.
STOT enkratna izpostavljenost	3	Iz podatkov o vplivih na človeka se sklepa, da $\text{Ca}(\text{OH})_2$ draži dihala. Kot je povzeto in ovrednoteno v skladu s priporočilom SCOEL (Anonymous, 2008), na osnovi podatkov o vplivih na človeka, je $\text{Ca}(\text{OH})_2$ razvrščen kot dražilen za dihala.
STOT ponavljajoča se izpostavljenost	-	Strupenost kalcija pri zaužitju se nanaša na zgornje ravni vnosa (UL) za odrasle, ki ga določa Znanstveni odbor za prehrano (SCF), pri čemer je za kalcij UL = 2500 mg/dan, kar ustreza 36 mg/kg telesne teže/dan (70 kg oseba). Strupenost $\text{Ca}(\text{OH})_2$ pri stiku s kožo se ne smatra za pomembno glede na pričakovano neznatno absorpcijo skozi kožo in zaradi lokalnega draženja kot primarnega vpliva na zdravje (vpliv visokega pH). Strupenost $\text{Ca}(\text{OH})_2$ pri vdihavanju (lokalni učinek, draženje sluznice) se nanaša na 8-h mejno vrednost za poklicno izpostavljenost, ki jo določa Znanstveni odbor za mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost (SCOEL) in znaša 1 mg/m ³ respirabilnega prahu (glej točko 8.1.). Na podlagi priloženih podatkov kriteriji za razvrstitev niso izpolnjeni.
Nevarnost pri vdihavanju	-	Ni znano, da bi $\text{Ca}(\text{OH})_2$ predstavljal tveganje pri vdihavanju.

Vpliv izpostavljenosti na zdravje: mešanica lahko povzroči poslabšanje obstoječih obolenj kože, oči in dihalnih poti, na primer pljučnega emfizma ali astme.

11.2. Podatki o drugih nevarnostih

Snovi navedene v oddelku 3 niso na seznamu, za katere velja, da imajo lastnosti endokrinih motilcev v skladu s členom 57(f) REACH ali Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2100 ali Uredbo Komisije (EU) 2018/605 na ravneh 0,1 % ali več.

ODDELEK 12: EKOLOŠKI PODATKI

12.1. Strupenost

Zmes ni nevarna za okolje.

Na podlagi razpoložljivih podatkov, merila za uvrstitev niso izpolnjena.

Ekotoksikološke raziskave s portland cementom na *Daphnia magna* (U.S. EPA, 1994a) [referenca (6)] in *Selenastrum Coli* (U.S. EPA, 1993) [referenca (7)] so prikazale samo majhen toksični učinek. Zato vrednosti LC₅₀ in EC₅₀ niso točno določene [referenca (8)]. Tudi toksikološki učinek na sedimente ni dokazan [referenca (9)].

Pri izpustu večje količine proizvoda v vodo lahko kljub temu pride do povečanja pH vrednosti, kar je lahko v določenih situacijah strupeno za vodne organizme.

Podatki za kalcijev dihidroksid

LC₅₀ (96ur) = 50,6 mg/l (sladkovodne ribe)

LC₅₀ (96ur) = 457 mg/l (morske ribe)

EC₅₀ (48ur) = 49,1 mg/l (sladkovodni nevretenčarji)

LC₅₀ (96ur) = 158 mg/l (morski nevretenčarji)

EC₅₀ (72ur) za = 184,57 mg/l (sladkovodne alge)

NOEC (72ur) za = 48 mg/l (sladkovodne alge)

NOEC (14dni) = 32 mg/l (morski nevretenčarji)

EC₁₀/LC₁₀ ali NOEC = 2000 mg/kg talne zemlje (mikroorganizmi)

EC₁₀/LC₁₀ ali NOEC = 12000 mg/kg talne zemlje (mikroorganizmi)

NOEC (21dni) = 1080 mg/kg (zemeljske rastline)

Visoka koncentracija povzroči dvig temperature in pH, zato se kalcijev dihidroksid uporablja za

dezinfekcijo blata iz komunalnih čistilnih naprav.

Akutni (hitri) pH-učinek. Čeprav se snov uporablja za nevtralizacijo vode, je lahko škodljiva za vodne organizme pri vsebnosti nad 1g/l. pH vrednost >12 se naglo zniža z redčenjem in karbonatizacijo.

12.2. Obstočnost in razgradljivost

Se ne uporablja, saj je zmes anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostale zmesi ni toksikološke nevarnosti.

12.3. Zmožnost kopičenja v organizmih

Se ne uporablja, saj je zmes anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostale zmesi ni toksikološke nevarnosti.

12.4. Mobilnost v tleh

Se ne uporablja, saj je zmes anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostale zmesi ni toksikološke nevarnosti.

12.5. Rezultati ocenjevanja PBT in vPvB

Se ne uporablja, saj je zmes anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostale zmesi ni toksikološke nevarnosti.

12.6. Lastnosti endokrinih motilcev

Zmes ne vsebuje sestavin, ki bi glede na člen 57(f) Uredbe REACH ali Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2100 ali Uredbo Komisije (EU) 2018/605 vsebovale lastnosti endokrinih motilcev na ravni 0,1 % ali višje.

12.7. Drugi škodljivi učinki

Se ne uporablja.

ODDELEK 13: ODSTRANJEVANJE

13.1. Metode ravnanja z odpadki

Posesati in odstraniti v skladu z lokalno in nacionalno zakonodajo (Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih – UL RS št. 34/08 in 44/22 – ZVO-2; z vsemi spremembami in prilagoditvami) in Uredba o odpadkih – UL RS št. 37/15, 69/15, 129/20, 44/22 – ZVO-2 in 77/22; z vsemi spremembami in prilagoditvami) ter Direktivo Sveta 2006/12/EC, 2008/98/ES in 2018/851/EU (z vsemi prilagoditvami in spremembami).

SOLIDIFIKACIJA: Neuporabljene ostanke zmešati z vodo in odstraniti kot gradbiščni odpadek (beton, malta in podobni materiali). Pri tem se izogibati daljšemu kontaktu s kožo. Odpadek ni nevaren ampak inerten odpadek in je primeren za snovno predelavo.

Ne odlagati skupaj z gospodinjskimi odpadki. Ne izlivi v lijak ali stranišče.

Številka odpadka

10 13 14 odpadni beton in odpadni mulj iz betona.

Odpadno embalažo je potrebno popolnoma izprazniti in zavreči v skladu z Uredbo o embalaži in odpadni embalaži (Ur. l. RS, št. 54/21, 208/21, 44/22 – ZVO-2 in 120/22; z vsemi prilagoditvami in spremembami) ter z Direktivo Sveta 94/62/ES, 2013/2/EU in 2018/852/EU (z vsemi spremembami in prilagoditvami).

Številka odpadka
15 01 05 sestavljena (kompozitna) embalaža
15 01 01 papirna embalaža.

ODDELEK 14: PODATKI O PREVOZU

Proizvod ni klasificiran kot nevaren za transport.
Izdelek ni uvrščen kot nevarno blago za prevoz skladno s sporazumi ADR, RID, ADN, IMDG, ICAO-IATA.

Usklajeno s Sporazumom o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga – ADR (Direktiva Sveta 94/55/ES in Direktivo Sveta 2008/68/ES; z vsemi spremembami in prilagoditvami).

14.1. Številka ZN in številka ID

Označevanje ni potrebno.

14.2. Pravilno odpremno ime ZN

Označevanje ni potrebno.

14.3. Razred nevarnosti prevoza

Označevanje ni potrebno.

14.4. Skupina embalaže

Ni pomembno.

14.5. Nevarnosti za okolje

Ni pomembno.

14.6. Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika

Ni pomembno.

14.7. Pomorski prevoz v razsutem v skladu z instrumenti IMO

Se ne uporablja.

ODDELEK 15: ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI

15.1. Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

Omejitev v skladu s Prilogo XVII k uredbi REACH

Snovi z omejitvijo v skladu s Prilogo XVII k uredbi REACH						
Snov	Ime po imeniku	CAS	Vrsta registracije	Opombe	Omejitev	Številka
Cement	Kromove VI spojine	65997-15-1	1907/2006/ES dodatek XVII		R47	47

Legenda:
R47

1. Cement in zmesi, ki vsebujejo cement, se ne dajejo v promet ali uporabljajo, če v hidratizirani obliki vsebujejo več kot 2 mg/kg (0,0002 %) topnega kroma VI, računano na skupno suho težo cementa.
2. Če so uporabljeni reducenti, brez poseganja v uporabo drugih določb Skupnosti o razvrščanju, pakiranju in označevanju snovi in zmesi dobavitelji zagotovijo, da se na embalaži cementa in zmesi, ki vsebujejo cement, preden se dajo v promet, vidno, čitljivo in neizbrisno označijo podatki o datumu pakiranja ter o pogojih in dovoljenem času shranjevanja, ustreznem za ohranjanje učinkovanja reducenta in ohranjanje vsebnosti topnega kroma VI pod mejo, ki je določena v odstavku 1.
3. Z odstopanjem se odstavka 1 in 2 ne uporabljata za dajanje v promet in uporabo pri nadzorovanih zaprtih in v celoti avtomatiziranih procesih, v katerih se cement in zmesi, ki vsebujejo cement, obdelujejo izključno s stroji in kjer stik s kožo ni mogoč.
4. Standard, ki ga je sprejel Evropski odbor za standardizacijo (CEN) za preskušanje vsebnosti vodotopnega kroma (VI) v cementu in zmesih, ki vsebujejo cement, se uporablja kot preskusna metoda za dokazovanje skladnosti z odstavkom 1.
5. Usnjeni izdelki, ki pridejo v stik s kožo, se ne dajo na trg, kadar vsebujejo krom (VI) v koncentracijah, enakih ali večjih od 3 mg/kg (0,0003 mas. %), računano na skupno suho težo usnja.
6. Izdelki, ki vsebujejo dele iz usnja, ki pridejo v stik s kožo, se ne dajo na trg, kadar kateri koli taki deli vsebujejo krom (VI) v koncentracijah, enakih ali večjih od 3 mg/kg (0,0003 mas. %), računano na skupno suho težo navedenega dela iz usnja.
7. Odstavka 5 in 6 se ne uporabljata za dajanje na trg rabljenih izdelkov, ki so bili v končni uporabi v Uniji pred 1. majem 2015.

SEVESO snov: ni SEVESO snov.

Snovi na SVHC kandidatni listi (REACH člen 59): snovi navedene v oddelku 3 niso na kandidatni listi.
Snovi, ki so predmet avtorizacije (REACH Priloga XIV): snovi navedene v oddelku 3 niso predmet avtorizacije.

Snovi, ki so predmet poročanja o izvozu v skladu z Uredbo (EU) št. 649/2012 (PIC postopek): produkt ni predmet PIC postopka.

Snovi, ki so predmet Stockholmske konvencije (obstoja organska onesnaževala Uredba ES št. 850/2004): snovi navedene v oddelku 3 niso predmet konvencije.

Direktiva 2011/65/EU o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi – Priloga II (RoHS direktiva): snovi navedene v oddelku 3 niso na seznamu.

Uredba EU št. 1148/2019 o trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive: snovi navedene v oddelku 3 niso na seznamu.

Uredba EU št. 273/2004 o predhodnih sestavinah pri prepovedanih drogah: snovi navedene v oddelku 3 niso na seznamu.

Uredba EU št. 1005/2009 o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč: snovi navedene v oddelku 3 niso na seznamu.

EU predpisi (z vsemi spremembami in dopolnitvami)

- Uredba REACH (Uredba ES št. 1907/2006)
- Uredba (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006
- Uredba komisije (EU) 2020/878 z dne 18. junija 2020 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)
- Direktive št. 89/391/EGS, 89/654/EGS, 89/655/EGS, 89/656/EGS, 90/269/EGS, 90/270/EGS, 90/394/EGS, 90/679/EGS, 93/88/EGS, 95/63/ES, 97/42/ES, 98/24/ES, 99/38/ES, 99/92/ES, 2001/45/ES, 2003/10/ES, 2003/18/ES (zdravje in varnost na delovnem mestu)
- Direktiva št. 98/24/ES (o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom pri delu)
- Direktiva št. 92/85/ES (o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo)
- Seznam harmoniziranih standardov za osebno varovalno opremo (C 412/11.12.2015)

- Izvedbeni sklep komisije (EU) 2023/941 z dne 2. maja 2023 o harmoniziranih standardih za osebno varovalno opremo, pripravljenih v podporo Uredbi (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta
- UREDBA (EU) 2016/425 o osebni varovalni opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 89/686/EGS
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2020/668 o harmoniziranih standardih za osebno varovalno opremo, pripravljenih v podporo Uredbi (EU) 2016/425
- Direktiva št. 2012/18/ES (o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi)
- Direktiva št. 2004/42/ES (o omejevanju emisij hlapnih organskih spojin) Snovi, ki tanjšajo ozonski plašč (1005/2009) - Dodatek I Snovi (ODP)
- Uredba (ES) št. 850/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o obstojnih organskih onesnaževalih in spremembi Direktive 79/117/EGS
- Uredba EU (649/2012) - o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij (PIC)
- Direktiva 2011/65/EU o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi
- Uredba EU št. 1148/2019 o trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive
- Uredba EU št. 273/2004 o predhodnih sestavinah pri prepovedanih drogah
- Sporazum o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga – ADR (Direktiva Sveta 94/55/ES in Direktivo Sveta 2008/68/ES)
- Prevoz nevarnega blaga po cesti, železnici oz. celinske plovne poti (ADR/RID/ADN)
- Mednarodni kodeks za prevoz nevarnega blaga po morskih ladjah (IMDG)
- Predpisi o nevarnem blagu (DGR) za zračni promet (IATA)

Nacionalna zakonodaja (z vsemi spremembami in dopolnitvami)

- Sprejete EU direktive o zdravju in varnosti na delovnem mestu na nacionalni ravni
- Sprejete EU direktive o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi (2012/18/ES) na nacionalni ravni
- Relevantni nacionalni zakoni o preprečevanju onesnaževanja vod
- Relevantna nacionalna zakonodaja o varovanju zdravja nosečih delavk (prenos direktive 92/85/EGS v nacionalno zakonodajo)
- Zakon o kemikalijah (Uradni list RS, št. 110/03 – uradno prečiščeno besedilo, 47/04 – ZdZPZ, 61/06 – ZBioP, 16/08, 9/11 in 83/12 – ZFfS-1)
- Uredba o embalaži in odpadni embalaži (Uradni list RS, št. 54/21, 208/21, 44/22 – ZVO-2 in 120/22)
- Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15, 129/20, 44/22 – ZVO-2 in 77/22)
- Sklep o objavi prilog A in B k Evropskemu sporazumu o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga /ADR/ (Uradni list RS, št. 9/03, 66/03, 9/05, 9/07, 125/08, 97/10, 14/13, 10/15, 9/17, 8/19, 9/23)
- Sklep o objavi Pravilnika o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID) in sprememb in dopolnitev Pravilnika o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID) za leto 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023
- Pravilnik o tehničnih in organizacijskih ukrepih za skladiščenje nevarnih kemikalij (Uradni list RS, št. 23/18 in 123/22)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 72/21)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 101/05, 43/11 – ZVZD-1, 38/15, 79/19 in 89/22)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 43/11 – ZVZD-1 in 181/21)
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 33/18)

15.2. Ocena kemijske varnosti

Ocena kemijske varnosti za zmes ni bila izvedena.

ODDELEK 16: DRUGI PODATKI

16.1. Postopek za razvrščanje

Fizikalne in kemijske lastnosti: Razvrstitev temelji na rezultatih preskusov zmesi.

Nevarnosti za zdravje: Postopek razvrščanja zmesi temelji na sestavinah zmesi (formula za dodajanje).

Stavki o nevarnosti:

H315 Povzroča draženje kože.

H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.

H318 Povzroča hude poškodbe oči.

H335 Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

16.2. Navedba sprememb

Ta varnostni list je bil spremenjen v oddelku 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16.

16.3. Okrajšave

A: alveolarna frakcija – del vdihnjene suspendirane snovi, ki doseže alveole

ADR: Accord Européen sur le transport marchandises Dangereuses par Pot – Evropski sporazum o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga po cesti)

BAT: biološka mejna vrednost

BPK5: biološka potreba po kisiku v 5 dneh

CAS: Chemical Abstracts Service

CLP: Classification, labelling and packaging (Uredba (EG) št. 1272/2008)

DNEL: derived no-effect level – izpeljana raven brez učinka

EC50: median effective concentration – srednja učinkovita koncentracija

EINECS: European Inventory of Existing Commercial chemical Substances

ErC50: median effective concentration in terms of reduction of growth rate – srednja učinkovita koncentracija v pogojih zmanjšanja rasti

I: inhalabilna frakcija – del celotne suspendirane snovi, ki jo delavec vdihne

IBC: mednarodni kodeks za gradnjo in opremo ladij za prevoz nevarnih kemikalij, ki se prevažajo v tekočem stanju

IC50: srednja koncentracija, ki povzroča 50-odstotno zaviranje nekega parametra, npr. rasti

KPK: kemijska potreba po kisiku

KTV: koncentracijo nevarne kemične snovi v zraku na delovnem mestu znotraj območja vdihavanja, ki ji je delavec brez nevarnosti za zdravje lahko izpostavljen krajši čas.

LC50: median lethal concentration – srednja smrtna koncentracija

LD50: median lethal dose – srednja smrtna doza

MV: mejna vrednost – pomeni povprečno koncentracijo nevarne kemične snovi v zraku na delovnem mestu, znotraj območja vdihavanja, ki na splošno ne škoduje zdravju delavca

NOAEC: no observed adverse effect concentration – koncentracija brez opaznega škodljivega učinka

NOAEL: no observed adverse effect level – raven brez opaznih neželenih učinkov

NOEC: no observable effect concentration – koncentracija pri kateri ni opaznega učinka

OVO: osebna varovalna oprema

PBT: persistent, bioaccumulative, toxic chemical – obstojna, bioakumulativna, strupena kemikalija

PNEC: predicted no-effect concentration – koncentracija pod katero ni pričakovati škodljivih učinkov

REACH: Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals (Registracija, Evaluacija in Avtorizacija kemikalij)

STOT: specifična strupenost za ciljne organe

vPvB: very persistent, very bioaccumulative chemical – zelo obstojna, zelo bioakumulativna kemikalija

Y: snovi, pri katerih ni nevarnosti za zarodek ob upoštevanju mejnih vrednosti in BAT vrednosti

16.4. Ključna literatura in viri podatkov (reference)

- (1) Portland Cement Dust - Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006. Available from: <http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf>.
- (2) Technische Regel für Gefahrstoffe „Arbeitsplatzgrenzwerte“, 2009, GMBI Nr.29 S.605.
- (3) MEASE 1.02.01 Exposure assessment tool for metals and inorganic substances, EBRC Consulting GmbH für Eurometaux, 2010:
<http://www.ebrc.de/industrial-chemicals-reach/projects-and-references/mease.php>
- (4) Observations on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al, Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999).
- (5) Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, Page 11, 2003.
- (6) U.S. EPA, Short-term Methods for Estimating the Chronic Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater Organisms, 3rd ed. EPA/600/7-91/002, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1994a).
- (7) U.S. EPA, Methods for Measuring the Acute Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater and Marine Organisms, 4th ed. EPA/600/4-90/027F, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1993).
- (8) Environmental Impact of Construction and Repair Materials on Surface and Ground Waters. Summary of Methodology, Laboratory Results, and Model Development. NCHRP report 448, National Academy Press, Washington, D.C., 2001.
- (9) Final report Sediment Phase Toxicity Test Results with Corophium volutator for Portland clinker prepared for Norcem A.S. by AnalyCen Ecotox AS, 2007.
- (10) TNO report V8801/02, An acute (4-hour) inhalation toxicity study with Portland Cement Clinker CLP/GHS 03-2010-fine in rats, August 2010.
- (11) TNO report V8815/09, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker G in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- (12) TNO report V8815/10, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker W in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- (13) European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risks to health from Cr (VI) in cement (European Commission, 2002).
http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf.
- (14) Investigation of the cytotoxic and proinflammatory effects of cement dusts in rat alveolar macrophages, Van Berlo et al, Chem. Res. Toxicol., 2009 Sept; 22(9):1548-58.
- (15) Cytotoxicity and genotoxicity of cement dusts in A549 human epithelial lung cells in vitro; Gminski et al, Abstract DGPT conference Mainz, 2008.
- (16) Comments on a recommendation from the American Conference of governmental industrial Hygienists to change the threshold limit value for Portland cement, Patrick A. Hessel and John F. Gamble, EpiLung Consulting, June 2008.
- (17) Prospective monitoring of exposure and lung function among cement workers, Interim report of the study after the data collection of Phase I-II 2006-2010, Hilde Notø, Helge Kjuus, Marit Skogstad and Karl-Christian Nordby, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norway, March 2010.
- (18) Anonymous, 2006: Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals Scientific Committee on Food, European Food Safety Authority, ISBN: 92-9199-014-0 [SCF document].
- (19) Anonymous, 2008: Recommendation from the Scientific Committee on Occupational Exposure Limits (SCOEL) for calcium oxide (CaO) and calcium dihydroxide (Ca(OH)₂), European Commission, DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, SCOEL/SUM/137 February 2008.
- (20) Uredba (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi in zmesi.
- (21) Uredba (ES) št. 1907/2006 (REACH), spremenjena z letom 2020/878/EU.

16.5. Nasveti za usposabljanje

Poleg zdravstvenih, varnostnih in okoljskih programov usposabljanja za svoje delavce, morajo podjetja zagotoviti, da delavci preberejo, razumejo in se ravnajo po zahtevah iz tega varnostnega lista.

16.6. Izjava o omejitvi odgovornosti

Informacije v tem VL odražajo trenutno razpoložljivo znanje in so zanesljive, če se izdelek uporablja v skladu s predpisanimi pogoji in v skladu z uporabo, navedeno na embalaži in/ali v tehničnih navodilih. Za vsako drugo uporabo proizvoda, vključno z uporabo produkta v kombinaciji z drugimi produkti ali kateremkoli drugim postopku, je odgovoren uporabnik.

Razume se, da je uporabnik odgovoren za določanje ustreznih varnostnih ukrepov in spoštovanje zakonodaje, ki pokriva njegovo lastno dejavnost.

Konec varnostnega lista.